

Seminarium
ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ NA UNIWERSYTETACH
Warszawa, 25 kwietnia 2016
PROGRAM

Dr Anna Kalinowska ([Uniwersytet Warszawski UCBS](#))

Czy na uczelniach wyższych jest miejsce dla zrównoważonego rozwoju?

Dr Jordi Serra ([Universitat de Barcelona](#))

Zrównoważony rozwój - „jak to się robi” na Uniwersytecie Barcelońskim?

Dr Anna Batorczak ([Uniwersytet Warszawski UCBS](#))

Program Uniwersyteccy Edukatorzy dla Zrównoważonego Rozwoju EU4SD

DYSKUSJA-WYMIANA DOŚWIADCZEŃ

Czy na uczelniach wyższych jest miejsce dla zrównoważonego rozwoju?

Anna Kalinowska

Uniwersytet Warszawski,

Uniwersyteckie Centrum Badań nad Środowiskiem
Przyrodniczym i Zrównoważonym Rozwojem,

Historia współpracy uczelni wyższych w dziedzinie zrównoważonego rozwoju

1993 European University Association - inicjatywa **COPERNICUS CAMPUS** dla zrównoważonego rozwoju

- **2007** COPERNICUS Alliance- Europejska Sieć uczelni promujących transformację edukacji wyższej w kierunku ZR
- **2012** Konferencja ONZ „Rio +20” -Światowa inicjatywa **The People’s Sustainability Treaty on Higher Education** –razem z COPERNICUS Alliance -
- **2014-** UNEP-The Global University Partnership for Environment and Sustainability (GUPES)
- **2015** UNESCO -Forum Młodzieży dla Zrównoważonego Rozwoju

- Europejska sieć instytucji szkolnictwa wyższego dla wspierania zrównoważonego rozwoju

W 2014 r. Uniwersytet Warszawski przystąpił do Europejskiej Sieci Uniwersytetów na rzecz Zrównoważonego Rozwoju: *Copernicus Alliance*.

Globalne Partnerstwo Uniwersytetów na rzecz Środowiska i Zrównoważonego Rozwoju (*The Global Universities Partnership on Environment for Sustainability - GUPES*)

- Jeden z flagowy programów UNEP.
- Powstała w 2014 r. sieć zrzesza obecnie ponad 520 uniwersytetów z całego świata. Celem jest włączanie zagadnień ochrony środowiska i ZR do programów nauczania i badań na wyższych uczelniach i zarządzania uczelniami zgodnie z zasadami ZR.
- Uczestniczenie w sieci GUPES umożliwia nawiązywanie kontaktów, wymianę doświadczeń oraz podejmowanie wspólnych projektów badawczych i edukacyjnych, umożliwia korzystania z raportów i materiałów np. przewodnik jak „zazielenić” campus , aby spełniał wymogi ZR.
- ***Greening Universities. Toolkit trnasforming universities into green and sustainable campus***
GUPES http://unep.org/training/docs/Greening_Universities_Toolkit.pdf

DYDAKTYKA

- Oferta dydaktyczna sprzyjająca rozwojowi studentów:
w zakresie kompetencji ważnych w warunkach gospodarki
opartej na wiedzy i kompetencjach społecznych
tworzenie oferty dydaktycznej dla studentów jako
przyszłych liderów gospodarczych i społecznych:
- przedmiot: **zrównoważony rozwój**, wiedza o społecznej
odpowiedzialności i różnych aspektach CSR
- umiejętność stosowania procedur dla uzyskiwania
certyfikatów i przygotowania wskaźników np. EMAS.

ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

- Zarządzanie środowiskowe:
- System gospodarki odpadami
- Oszczędność wody , energii, termomodernizacja
- Włączenie studentów w proces zarządzania środowiskowego na uczelni
- Edukacja społeczna w dziedzinie ekologii
- Angażowanie się społeczności akademickiej w ochronę środowiska (wolontariat pracowniczy i studencki)

UCZELNIA JAKO MIEJSCE PRACY

- Edukacja i rozwój pracowników:
- min rozwijanie kompetencji związanej z nauczaniem w duchu zrównoważonego rozwoju
- Edukacja ekologiczna, kształtowanie postaw proekologicznych, wzorców konsumpcji

EMAS jako dobrowolne zobowiązanie do oceny wpływu uczelni na środowisk

- Eco Management and Audit Scheme

- Włączenie pracowników i studentów w proces poprawy efektów działalności pro-ekologicznej
- Informowanie społeczności akademickiej i opinii publicznej
- Budowanie międzynarodowego prestiżu uczelni

Czy potrzebna jest strategia ZR uczelni?

- Wzmocnienie kierunków rozwoju działalności uczelni której priorytetem jest zarządzanie oparte na zasadach społecznej odpowiedzialności i zasadach zrównoważonego rozwoju w zakresie prowadzenia edukacji, badań naukowych, dbałości o środowisko, odpowiedzialnej współpracy z otoczeniem zewnętrznym, a także działań jako pracodawcy na rzecz rozwoju swoich pracowników. Zasady te powinny być uwzględnione w strategiach uczelni a ich stosowanie powinno przynieść korzyści zarówno uczelni jak i społeczeństwu.

KTO MA ODEGRAĆ KLUCZOWĄ ROLĘ W POPULARYZACJI
I REALIZACJI ZASAD ZRÓWNOWAZONEGO ROZWOJU

JEŚLI NIE MY TO KTO?

Uniwersyteckie Centrum Badań nad Środowiskiem Przyrodniczym i Zrównoważonym Rozwojem

- Powołane w 1989 r. jako Uniwersyteckie Centrum Badań nad Środowiskiem Przyrodniczym od czerwca 2013 ma rozszerzoną nazwę. „i ZR”.
- 21 lat ogólnouniwersyteckich wykładów interdyscyplinarnych „Wybrane zagadnienia z ekologii i ochrony środowiska” od 6 lat pod hasłem „Rozwój zrównoważony w teorii i praktyce” . Średnio ok. 120 słuchaczy.
- Co roku inny temat wiodący np. zmiany klimatu, różnorodność biologiczna, 2013/2014- „Miasto idealne- miasto zrównoważone” oraz cykl wykładów prezentujących osiągnięcia absolwentów MSOŚ .
- Tematy prac licencjackich i dyplomowych MSOŚ związane z edukacją i świadomością w zakresie ZR.
- Publikacje dotyczące ZR, współpraca z NGO, biznesem, administracją

Wspieranie EZR dla środowisk poza-akademickich

Szkolenia nauczycieli:

- Otwarte wykłady- współpraca z Mazowieckim Centrum Doskonalenia Nauczycieli
- Na zlecenie Ministerstwa Środowiska przygotowanie i przeprowadzenie ogólnopolskiego szkolenia „Edukacja dla zrównoważonego rozwoju w szkołach ponad-gimnazjalnych”. Przygotowanie na strony MŚ kursu internetowego „Jak uczyć o zrównoważonym rozwoju”.
- Szkolenia dla nauczycieli gimnazjalnych -EU Comenius

Zrównoważony rozwój na uczelni
to, proszę wierzyć, nic straszego...

Rola uczelni wyższych we wdrażaniu zasad ZR w kształceniu i praktyce funkcjonowania uczelni

- Wykłady dla wszystkich studentów i tematy prac dyplomowych związane z różnymi aspektami ZR
- Odpowiednie publikacje i strony internetowe.
- Interdyscyplinarność-korzystanie z zasobów różnych wydziałów
- Współpraca z różnymi partnerami: biznesem, organizacjami społecznymi, administracją różnych szczebli.
- Działania informacyjne dla całego środowiska akademickiego
- Edukacja skierowane do środowisk poza-akademickich.
- Uczestnictwo w międzynarodowych inicjatywach i sieciach ZR
- Inicjowanie i udział w procesie uzyskiwania i rejestracji EMAS.